ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ
ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ І АДМІНІСТРУВАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-
педагогічної
та навчальної роботи
_____ Руслан ПАПІРНИК
02 09 2020 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРИНЦИПИ ТА МЕТОДИ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК

спеціальність 051 «Економіка»
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-наукова програма «Економіка»
(назва освітньої програми)
освітній ступень доктор філософії
(ступень)
форма навчання денна
(денна, заочна, вечірня)
розробник Юлія ОРЛОВСЬКА, Світлана МАЩЕНКО

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Принципи та методи економічних наук» складена відповідно до освітньої програми підготовки доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», в межах якої досліджується емпіричний та теоретичний рівні наукового пізнання соціально-економічних процесів, методологія наукового пізнання економічної реальності, сутність та функціональна структура економічних наукових знань, що сприяє набуттю економічної свідомості, економічного мислення та формує науковий економічний світогляд.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			II	
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90	
Аудиторні заняття, у т.ч:	**30**		**30**	
лекції	16		16	
лабораторні роботи	-		-	
практичні заняття	14		14	
Самостійна робота, у т.ч:	**60**		**60**	
підготовка до аудиторних занять	10		10	
підготовка до контрольних заходів	10		10	
виконання курсового проекту або роботи	-		-	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	40		40	
підготовка до екзамену	-		-	
Форма підсумкового контролю			**залік**	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: формування у здобувачів освіти навичок проведення наукових досліджень у сфері соціально-економічних процесів, використовуючи сучасні методи економічних досліджень та здобутки економічних теорій.

Завдання дисципліни: формування розуміння ролі економічних знань у процесі пізнання соціально-економічних процесів; визначення змісту та еволюції поняття «економіка»; засвоєння основних принципів та методів класичної економічної теорії, політекономії, основ макро - та мікроаналізу, основ інституціональних економічних теорій; розуміння особливостей, методів та форм проведення міжнародних економічних досліджень; засвоєння основних положень визначних теорій економістів, які є основою сучасної економічної науки.

Пререквізити дисципліни: теоретичні знання та практичні вміння набуті під час вивчення дисциплін за профілем попередніх рівнів вищої освіти. та курсу «Методологія наукових досліджень та управління науковими проектами».

Постреквізити дисципліни: набуті знання та вміння з дисципліни сформують необхідний інструментарій для подальшого опанування дисциплін, передбачених освітньою програмою, а саме: «Сучасні проблеми міжнародної та національної економіки», «Актуальні проблеми економіки підприємств» та циклу вибіркових дисциплін, а також становитимуть фундамент подальшої науково-педагогічної діяльності здобувача освіти.

Компетентності.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК-4 Здатність генерувати нові ідеї.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК-1 Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК-5 Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК-6 Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням різних методів та моделей на мікро-, мезо-, та макрорівнях.

СК-8 Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

Заплановані результати навчання.

РН-1Мати теоретичні знання зі сфери дослідження, особливостей розвитку соціально-економічних систем, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напряму, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН-2Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері економіки з метою досягнення економічної та соціальної ефективності в! умовах глобалізації.

РН-3Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань

та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямах.

Методи навчання:

- словесні: лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-дискусії; лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій;
- практичні (практична робота, ділові ігри, вирішення задач та ін.),
- наочні (ілюстрація, спостереження, демонстрація,
- відеометод(показ, пред'явлення матеріалу).
- використання інтерактивних, відкритих та проблемних лекцій, семінарів і круглих столів, використання кейс-методів, а також застосування сучасних освітніх інформаційно-комунікаційних технологій під час навчання та досліджень.

Форми навчання: фронтальні,колективні, групові, індивідуальні, аудиторні, позааудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Хронологія розвитку сучасної економічної науки. Основи мікроаналізу.					
Тема 1. Наукові економічні знання як результат пізнання соціально-економічних процесів	12	2	2	-	8
Тема 2. Становлення, розвиток та сучасний стан економічної науки	12	2	2	-	8
Тема 3. Сутність політекономічних досліджень та їх місце в системі сучасних економічних знань	12	2	2	-	8
Тема 4. Методи мікроекономічного аналізу	12	2	2	-	8
Усього годин за змістовим модулем 1	**48**	**8**	**8**	**-**	**32**
Змістовий модуль 2. Методи макроекономічного аналізу. Сучасні міжнародні економічні дослідження.					
Тема 5. Методи макроекономічного аналізу	10	2	2	-	6
Тема 6. Роль здобутків інституціональної економічної теорії в системі сучасних економічних знань	10	2	2	-	6
Тема 7. Особливості функціонування міжнародних економічних досліджень	10	2	2	-	6
Тема 8. Теорії видатних економістів як основа принципів та методів сучасної економічної науки	12	2	-	-	10
Усього годин за змістовим модулем 2	**42**	**8**	**6**	**-**	**28**
Усього годин	**90**	**16**	**14**	**-**	**60**

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Тема 1. Наукові економічні знання як результат пізнання соціально-економічних процесів	2
2	Тема 2. Становлення, розвиток та сучасний стан економічної науки	2
3	Тема 3. Сутність політекономічних досліджень та їх місце в системі сучасних економічних знань	2
4	Тема 4. Методи мікроекономічного аналізу	2
5	Тема 5. Методи макроекономічного аналізу	2
6	Тема 6. Роль здобутків інституціональної економічної теорії в системі сучасних економічних знань	2
7	Тема 7. Особливості функціонування міжнародних економічних досліджень	2
8	Тема 8. Теорії видатних економістів як основа принципів та методів сучасної економічної науки	2
Усього годин		**16**

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Наукові економічні знання як результат пізнання соціально-економічних процесів	2
2	Становлення, розвиток та сучасний стан економічної науки	2
3	Сутність політекономічних досліджень та їх місце в системі сучасних економічних знань	2
4	Методи мікроекономічного аналізу	2
5	Методи макроекономічного аналізу	2
6	Роль здобутків інституціональної економічної теорії в системі сучасних економічних знань	2
7	Особливості функціонування міжнародних економічних досліджень	2
Усього годин		**14**

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	10
2	Підготовка до контрольних заходів	10

3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: *Сучасна структуризація економічної науки* *Суспільне виробництво та методи його оцінки* *Проблеми захисту інтелектуальної власності у сфері економічних досліджень* *Глобалізаційні процеси та їх вплив на соціально-економічний розвиток України*	 10 10 10 10
Усього годин		**60**

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі методи контролю: усний, письмовий, тестовий, практична перевірка, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Перший семестр

Змістовий модуль 1. Хронологія розвитку сучасної економічної науки. Основи мікроаналізу

Максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка поточного контролю 1 складається із:

- підготовки та захисту доповіді за обраною темою(максимальна кількість балів – 20 балів). Доповідь оцінюється за такою градацією балів:

-повністю розкрито зміст теми, правильні відповіді на всі додаткові запитання – 20 балів;

-повністю розкрито зміст теми доповіді, загалом правильні відповіді на питання, але з помилками, які стосуються базових знань з положень розкритої теми – 10-19 балів;

-частково розкрито зміст теми доповіді, неправильні відповіді на більшість додаткових питань – 1-9 балів;

-не розкрито зміст теми доповіді, неправильні відповіді на питання – 0 балів.

-контрольної роботи (максимальна кількість балів – 80б).

Контрольна робота складається з 20 тестових завдань.

Студент отримує по 4 бали за правильну відповідь на кожне з 20 тестових питань, або 0 балів в разі неправильної відповіді (максимальна кількість балів за правильні відповіді на всі тестові питання – 80 балів).

Змістовий модуль 2. Методи макроекономічного аналізу. Сучасні міжнародні економічні дослідження

Максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка поточного контролю 2 складається із:

- підготовки та захисту доповіді за обраною темою (максимальна кількість балів – 20 балів). Доповідь оцінюється за такою градацією балів:

-повністю розкрито зміст теми, правильні відповіді на всі додаткові запитання – 20 балів;

-повністю розкрито зміст теми доповіді, загалом правильні відповіді на питання, але з помилками, які стосуються базових знань з положень розкритої теми – 10-19 балів;

-частково розкрито зміст теми доповіді, неправильні відповіді на більшість додаткових питань – 1-9 балів;

-не розкрито зміст теми доповіді, неправильні відповіді на питання – 0 балів.

-контрольної роботи (максимальна кількість балів – 80б).

Контрольна робота складається з 20 тестових завдань.

Студент отримує по 4 бали за правильну відповідь на кожне з 20 тестових питань, або 0 балів в разі неправильної відповіді (максимальна кількість балів за правильні відповіді на всі тестові питання – 80 балів).

Підсумкова оцінка з дисципліни «Принципи та методи економічних наук» визначається як середньоарифметична за змістовими модулем 1 та змістовим модулем 2.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і здобувача освіти , прозорість оцінювання, інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії. Здобувачі мають дотримуватися правил поведінки на заняттях згідно Статуту Академії. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Порядок зарахування пропущених занять: пропуски занять реєструються викладачем у навчальному журналі. Кожне пропущене заняття має бути відпрацьоване, що передбачає відпрацювання лекційних та практичних занять методом підготовки реферативної роботи на тему, яка узгоджується з викладачем відповідно до тематики пропущених занять. У разі наявності невідпрацьованих пропусків занять аспірант не допускається до складання поточного та підсумкового контролю.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти. Здобувачі мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки, а саме:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;
- надання згоди на перевірку письмових робіт здобувачів на антиплагіат за допомогою відповідного програмного забезпечення.

У випадку надзвичайних ситуацій (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т.д. здобувачі повинні дотримуватися правил поведінки, які встановлені відповідними інструкціями в ситуаціях, що наступили.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Економічнітеорії в системінауковихекономічнихзнань [Текст] : 2-ге вид. перероб. та доп. Навчальнийпосібник / Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко, Круш П.В., Мартиненко В.В., М.М. Теліщук та ін. — К. : Видаництво «Центр учбової літератури», 2016. — 226 с.
2. Пармаклі Д.М. Історія економічних вчень: Навчальний посібник / Д.М. Пармаклі, С.В. Філиппова, Н.А. Добрянська - Одеса, 2018. - 113 с.
3. Економіко-математичне моделювання: компендіум і практикум : навч. посіб. / С.В. Білоусова, Т.В. Ковальчук. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. – 524 с.
4. Воропай Н.Л., Герасименко Т.В., Кирилова Л.О., Корсун Л.М., Мацкул М.В., Мальцева Є.В., Михайленко А.В., Орлов Є.В., Чернишев В.Г., Чепурна О.Є.,

Шинкаренко В.М. (за заг.редакцією Мацкул В.М.) Економіко-математичні методи та моделі: Навчальний посібник.- Одеса: ОНЕУ, 2018.- 404 с.
5. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 236 с.
6. Вергунова І.М. Системне моделювання в економіці. – К. : ТОВ «Нашформат», 2016. – 134 с.
7. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
8. Моделювання економічних процесів: Навчальний посібник. – Одеса. ОНЕУ, 2012. - 132 с.
9. Каламбет С. В. Методолія наукових досліджень: Навч. посіб. / С. В. Каламбет, С. І. Іванов, Ю. В. Півняк Ю. В. – Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. – 191 с
10. Методологія наукових досліджень: соціально-економічний аспект / за ред. Ю. В. Орловської . – Дніпропетровськ: ДВНЗ ПДАБА , 2014. – 360с.
11. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень. [текст] : навч. посіб. / Г. О. Бірта, Ю.Г. Бургу– К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 142 с.
12. Історія економічних вчень [текст] : підручник / за ред. Тарасевича В. М., Петруні Ю. Є. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 352 с.
13. Оспіщев В. І. Технологія наукових досліджень в економіці: навч. посібник / В. І. Оспіщев, В. В. Кривошей – К. : Знання, 2013. –255 с.
14. Методологія та організація наукових досліджень: навчальнометодичний посібник. – Полтава: Оріяна, 2012. – 183 с.
15. Litvinenko, A. N., Gioev, G. V., Gnezdilov, Y. V., Podvoiskaya, M. A., Sidenko, A. G., 2021. Principles of ensuring economic security. SHS Web Conf. 108, 03013. https://doi.org/10.1051/shsconf/202110803013
16. Wu, Y., He, J.-H., 2018. A remark on Samuelson's variational principle in economics. Applied Mathematics Letters 84, 143–147. https://doi.org/10.1016/j.aml.2018.05.008
17. Bardarova, S., Serafimova, M., 2020. The role of the principle of economics in business operation of the enterprises. Knowledge International Journal 38, 245–250.

Допоміжна

1. Теоретико-методологічні трансформації економічної науки у XXI ст. : перспективи нової парадигми: матеріалиВсеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 28-29 трав. 2019 р.). – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 344 с.
2. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень і викладання облікових дисциплін : опорний конспект лекцій для студентів спеціальності Облік і оподаткування. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 110 с.
3. Моделювання та прогнозування економічних процесів [Текст]: Матеріали IX Науково-практичноїконференції. – К.: НТУУ «КПІ», 2015.
4. Скицько А.І. Економіко-математичне моделювання : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів / А.І. Скицько, О.В. Маслюченко. - Чернівці :Технодрук, 2014. – 230 с.
5. Вовк В.М., Зомчак Л.М. Оптимізаційні методи і моделі : Навч. посібник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 360 с.
6. Шишкіна Є.К., Носирєв О.О. Методологія наукових досліджень [Текст]: навч. посіб. / Є.К. Шишкіна, О.О. Носирєв. – Х.: Вид-во «Діса плюс», 2014. – 200 с.
7. Григорків В.С.та ін. Оптимізаційні методи та моделі: вибрані завдання для тематичного контролю: навч. посіб. - Чернівці: ДрукАрт, 2013. - 168с

8. Добрянська Н.А. Вплив економічного та інституційного середовища на діяльність диверсифікованих корпоративних об'єднань/ Н.А. Добрянська, А.А. Нікіфорчук // Вісник ХНАУ. Економічні науки. – Харків, 2013. -№6.- С. 117 - 122.
9. Дудко В.С. Економіко-математичне моделювання: навчальний посібник для студ. вищ. навчал. закл. в 2 частинах / [В.С. Дудко, Т.Д. Краснова, В.В. Лаговський]. – Ірпінь: НУДПСУ, 2012. –Ч. І. – 348 с.
10. Бондар О.А. Можливості використання інструментів прикладної геометрії при вирішенні економічних задач // Прикладна геометрія та інженерна графіка. — Вип. 86. — КНУБА. — Київ, 2012. — С. 99— 107.
11. Орловська Ю.В. Державне управління процесами розвитку інтелектуальної економіки в Україні: Монографія. Дніпро: ПДАБА, 2020. 152 с.
12. Орловська Ю.В., Карпенко К.О. Теоретичні та методологічні аспекти оцінки міжнародної спеціалізації країн. Економічний простір: збірник наукових праць. Дніпропетровськ, ПДАБА. №121.2017. С.31-46.
13. Орловська Ю.В., Морозова С.А. Трансформація ролі інновацій у розвитку сучасної світової економіки. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. 2016. Вип. 42. Ч. ІІ. – С. 60-67.

13. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Розвиток методології економічного аналізу господарської діяльності підприємств у постіндустріальній економіці / Я. О. Ізмайлов // Проблеми економіки. - 2016. - № 3. - С. 165-174. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2016_3_22
2. Законодавство України у сфері наукової діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://onua.edu.ua/ua/nauka-ua/normatyvna-baza-naukovoi-diialnosti
3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://www.nbuv.gov.ua
4. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://www.nplu.kiev.ua
5. Офіційний сайт Національного банку України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://www.bank.gov.ua
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http:// www.ukrstat.gov.ua
7. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nfp.gov.ua/content/rzviti-nackomfinposlug.html

Розробник _____(Юлія ОРЛОВСЬКА)
(підпис)

_____(Світлана МАЩЕНКО)
(підпис)

Гарант освітньої програми_____(Дмитро ЛЕВЧИНСЬКИЙ)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки та публічного управління і адміністрування

Протокол №1 від 31 «серпня» 2020 року